

27 maja 2020

Województwo Świętokrzyskie

30 *lat* Samorządu
Terytorialnego

To już 30 lat samorządu terytorialnego!

„Reforma administracji publicznej uznawana jest powszechnie za jedną z najważniejszych i najbardziej udanych reform III Rzeczypospolitej, a polski samorząd okazał się po latach sukcesem polskiego społeczeństwa. Piękna historia świętokrzyskiej Wspólnoty nie byłaby możliwa bez współpracy i dobrej woli, zaangażowania oraz doświadczenia mieszkańców regionu. Idea samorządu terytorialnego sprawdziła się tu nadzwyczajnie” - piszą w liście do świętokrzyskich samorządowców, wystosowanym z okazji obchodzonego dziś Dnia Samorządu Terytorialnego, przewodniczący Sejmiku Województwa Andrzej Prus oraz marszałek województwa Andrzej Bętkowski.

Oddanie głosu obywatelom zdecentralizowało zarządzanie krajem i pozwoliło rozwijać się mniejszym ośrodkom, co poprawiło warunki i jakość życia mieszkańców w każdym zakątku Polski. „Obchody jubileuszu 30-lecia Samorządu Terytorialnego w Polsce to wielki dzień dla całej naszej świętokrzyskiej społeczności, a także doskonała okazja do złożenia gratulacji wszystkim mieszkańcom oraz tym, którzy od lat dbają o ich sprawy” - podkreślają w liście marszałek i przewodniczący.

Cały proces tych przemian rozpoczął się w dniu 8 marca 1990 roku, kiedy to Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o samorządzie terytorialnym oraz nową ordynację wyborczą do Rad Gmin. Kolejnym aktem prawnym, budującym podstawy samorządu terytorialnego, była ustawa o pracownikach samorządowych, uchwalona 27 marca 1990 roku. Nowa ustawa, określająca status samorządu terytorialnego w naszym kraju, przekazywała organom decentralizowanej władzy publicznej - gminom, powiatom, województwom - zadania, kompetencje, środki i odpowiedzialność, w które do tej pory wyposażone były organy władzy centralnej.

Pierwsze wybory władz samorządowych odbyły się 27 maja 1990 roku i kilkadziesiąt tysięcy nowych radnych w ponad 2500 polskich gminach z wielkim zapałem przystąpiło do odbudowy podmiotowości wspólnot lokalnych. Nowo wybrane Rady Gmin wyłoniły delegatów do Sejmiku Samorządowego Województwa - w ówczesnym województwie kieleckim było ich 98. Sejmik samorządowy, mimo że nie posiadał kompetencji stanowiących, a jedynie opiniodawcze, wniósł trwałe wartości do funkcjonowania samorządu terytorialnego. To dzięki przeprowadzonym z inicjatywy tego Sejmiku w 1992 roku konsultacjom społecznym, ukształtowały się obecne granice województwa.

Osiągnięcia samorządu terytorialnego na przestrzeni minionego czasu można zilustrować tysiącami kilometrów dróg, wodociągów, kanalizacji, gazociągów, oczyszczalni ścieków, nowych szkół, szpitali, obiektów kulturalnych i sportowych, czy oplatającą region siecią internetu szerokopasmowego. Są to dokonania materialne, które ułatwiają warunki życia mieszkańcom. Ale jeszcze ważniejszą rzeczą, zdaniem wielu samorządowców, są wartości niematerialne i to, że mieszkańcy poczuli się gospodarzami swoich środowisk.

Marszałek województwa świętokrzyskiego Andrzej Bętkowski był związany z odradzającym się samorządem od samego początku. W pierwszych wyborach w 1990 roku brał udział jako wspierający Komitet Obywatelski, z którego wybrana została w Skarżysku-Kamiennej pierwsza rada. W 1994 roku wziął udział w wyborach do samorządu i zdobył mandat radnego. – W tym okresie wiele było spontaniczności. W działaniu radnych widać było zaangażowanie i troskę o to, żeby przebudowywać i zmieniać tę społeczność. Będąc radnym miasta, zostałem też delegatem do sejmiku województwa kieleckiego. W reformie administracyjnej w 1998 roku powstały powiaty i samorządowe już województwa. W efekcie wyborów 1998 roku zostałem radnym sejmiku, ale na krótko, bo po pół roku wybrano mnie starostą powiatu skarżyskiego. Organizowałem pierwszy zarząd i całą administrację powiatową – wspomina początki swojej przygody z samorządem marszałek **Andrzej Bętkowski**. – Niezwykle istotną wartością i osiągnięciem samorządności okazało się to, że ludzie zaczęli brać wiele spraw w swoje ręce. Samorząd w Polsce zmienił naszą społeczność i w dużej mierze spowodował, że zaczęła się ona integrować. Minione 30 lat udowodniło, że ludzie chcą zmieniać najbliższe otoczenie i to się udaje. Tworzymy coraz więcej instrumentów, mamy coraz więcej doświadczenia w różnych sytuacjach, także tych kryzysowych – mówi Andrzej Bętkowski.

– Te 30 lat pokazało, że w oparciu o samorządność można tworzyć wiele pozytywnych rzeczy, a ludzie zaczęli zauważać, że dużo od nich zależy. 30 lat samorządu terytorialnego na Ziemi Świętokrzyskiej udowodniło, że intensywna, ciężka praca pozwala, aby krok po kroku, rok po roku, równać do najlepszych. Jeszcze wiele przed nami, ale miejsce, w którym teraz jesteśmy, pokazuje, że warto było wkroczyć na tę drogę – podsumowuje ten czas dynamicznych przemian z perspektywy minionych trzech dekad przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego **Andrzej Pruś**. Podkreśla, że obecny czas jest również niezwykle ważny, bo na finiszu kończącej się perspektywy finansowej Unii Europejskiej trwają intensywne prace nad nową Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. – Ułożenie dobrej strategii na najbliższe siedem lat pozwoli nakreślić kluczowe działania, które musimy podjąć, tak aby po tym okresie być jeszcze bardziej „do przodu”, zarówno w rozwoju gospodarczym, jak i społecznym – dodaje Andrzej Pruś, zaznaczając, że w ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy zdecydowanie poprawiliśmy swoją pozycję na tle innych

regionów w skutecznym wydatkowaniu środków unijnych.

Dla wicemarszałek województwa świętokrzyskiego Renaty Janik samorząd to przede wszystkim wspólnota. – To oznacza ludzi, działających razem, dla wspólnego dobra – podkreśla **Renata Janik**. – Praca w samorządzie to przede wszystkim wyzwanie, wymagające kreatywności, inicjatywy, odwagi w podejmowaniu trudnych często decyzji, wsłuchiwanie się w opinie i oczekiwania mieszkańców. To możliwość realnego wpływania na to, co się w naszych małych ojczyznach dzieje, inspirowania rozwoju naszych gmin, powiatów i województwa – dodaje pani wicemarszałek, która w działalność samorządów i jednostek samorządowych jest zaangażowana od 16 lat.

– Samorząd umożliwia korzystanie z usług publicznych, np. edukacji, ochrony zdrowia czy komunikacji. Jednak, aby samorząd każdego szczebla sprawnie działał, trzeba nim dobrze zarządzać. Potrzeba do tego odpowiednich służb. Takimi osobowościami są radni. To ludzie, którzy mają zaufanie społeczne i mandat do tego, żeby przeprowadzać działania służące rozwojowi lokalnych społeczności – mówi **Marek Bogusławski**, wicemarszałek województwa świętokrzyskiego, który już trzecią kadencję jest radnym województwa. – W swojej pracy samorządowej skupiam się na ochronie zdrowia i szpitalnictwie. Celem jest rozwój naszych szpitali, na czele z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Kielcach, który mam nadzieję już w niedługiej przyszłości stanie się stricte szpitalem klinicznym. Wierzę, że moja praca w obszarze nadzoru i zarządzania naszymi jednostkami ochrony zdrowia przyniesie pozytywne efekty, bo wszystko co robimy – robimy z troski o zdrowie mieszkańców świętokrzyskiego.

Z historią odbudowanego polskiego samorządu od samego początku związany jest również związany **Marek Jońca**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. – Samorząd dla mnie to 30 lat służby wobec społeczności. Potrzeby samorządu oraz kierunki jego rozwoju były od samego początku ściśle zdefiniowane. W moim działaniu dominowały one w takim oto porządku: „pamięć i patriotyzm” – kierunek niezwykle ważny – bo nie można myśleć o przyszłości, nie pamiętając o przeszłości. Kierunek kolejny to „rozwój infrastruktury technicznej”, czyli zapewnienie dostępu do tych współczesnych dóbr, które potrzebne są nam w codziennym życiu. Następnie – „rozwój oświaty” – dobrze rozwijająca się gmina musi mieć na dobrym poziomie oświatę. I wreszcie – „rozwiązywanie problemów społecznych” – kierunek skupiony na potrzebach tych najmłodszych, ale i mieszkańców, których z różnych względów należy objąć szczególną opieką, aż po troskę o seniorów. Samorząd, realizując wspomniane kierunki, tworzy warunki i podwaliny pod codzienne życie mieszkańców. I taka była przez ostatnie 30 lat moja rola jako samorządowca – dzieli się doświadczeniami Marek Jońca.

- Dla mieszkańców zawsze najważniejsze są te kwestie, które dotyczą ich bezpośrednio: drogi, wodociągi, oświata czy służba zdrowia - to obszary, które towarzyszą nam w codziennym życiu. To właśnie samorząd terytorialny najlepiej potrafi zidentyfikować lokalne potrzeby i jednocześnie zaproponować najlepsze rozwiązania pojawiających się problemów. Najcenniejszą wartością samorządności jest to, że przedstawiciele społeczności lokalnej wybierani są spośród swojego środowiska. Łatwiej dotrzeć ze swoim problemem do radnego, będącego jednocześnie sąsiadem lub osobą nam znaną - dodaje członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Tomasz Jamka**. Jego zdaniem dobry samorządowiec powinien mieć również swój udział w budowaniu kapitału społecznego: - Odpowiedzialność za dobro wspólne zaczyna się bowiem na najniższym szczeblu. W ten sposób samorządność okazuje się najlepszą formą realizowania oczekiwań lokalnej wspólnoty.